

Norges vassdrags- og energidirektorat
Postboks 5091 Majorstua
0301 Oslo

Saksb.: Ole Christian Skogstad (miljø)
Magne Haukaas (reindrift)
e-post: fmnoosk@fylkesmannen.no
Tlf:
Vår ref: 2014/4763
Deres ref: 201005940-11 og 01300031-9
Vår dato: 08.04.2015
Deres dato: 16.12.2014 og 19.12.2014
Arkivkode: 561

Uttalelse til fem søknader om konsesjon for bygging av småkraftverk - Gildeskål og Rødøy kommuner

Fylkesmannen i Nordland viser til oversendelse datert henholdsvis 16.12.14 og 19.12.14 vedlagt søknad om konsesjon for bygging av Breivikelva og Tindåga kraftverker i Gildeskål kommune og Sjørdalselva, Buvikelva og Melfjordbotn kraftverker i Rødøy kommune.

Norge har gjennom EUs fornybardirektiv forpliktet seg til å øke andelen av fornybar energi til 67,5 prosent i 2020. Sverige og Norge har et felles mål om å bygge ut ny kraftproduksjon med fornybare energikilder som skal utgjøre 26,4 TWh innen 2020. Energi- og miljøkomiteen har gjennom Innst. 379 L (2010–2011) understreket at regjeringen må legge til rette for at halvparten av den nye energiproduksjonen skal realiseres i Norge. Regional plan om små vannkraftverk i Nordland følger opp denne visjonen med en målsetning om utbygging av vannkraft tilsvarende 1,3 TWh innen år 2025.

Fylkesmannen i Nordland ser det som positivt at flere småkraftsøknader innenfor et geografisk avgrenset område blir sendt ut på høring samtidig eller sammenfallende i tid. Dette gir mulighet for å vurdere virkningene i et større perspektiv for de fagområdene som blir berørt. Områdene nord, sør og vest for Svartisen utgjør et av de tyngre vannkraftutbygde områdene av Nordland, noe som har medført betydelig innvirkninger på vassdragsnaturen, friluftsliv og reindrift. Reindriften, som blir berørt av de nå fem omsøkte småkraftutbyggingene, er belastet med flere og store inngrep fra tidligere.

Det følgende er en samlet uttalelse fra Fylkesmannen til de forelagte konsesjonssøknader. Samlet sett vil de omsøkte kraftverkene gi et årlig produksjonspotensial på 40,1 GWh. Prosjektene vil således bidra positivt til fornybarmålet. Dersom alle kraftverkene blir realisert, vil vannføringen bli vesentlig redusert på totalt ca. 5,5 km elvestrekning. Videre vil inntaksdammer, rørgater, kraftstasjoner, anleggsveger og nye kraftlinjer føre til naturinngrep.

Våre konklusjoner gjengis i følgende tabell:

Kraftverk	Konsekvenser	Sentrale tema	FMs vurdering
Melfjordbotn kraftverk	Store	Reindrift	Innsigelse
Breivikelva kraftverk	Usikkert	Kystkantlav, interessant flora	Kritisk
Buvikelva kraftverk	Middels	Landskap (prioritert foss), reindrift	Kritisk
Tindåga kraftverk	Middels-små	Friluftsliv, kryptogamer	Moderat konflikt/ kritisk
Sjørdalselva kraftverk	Middels-små	Reindrift og naturbeitemark	Moderat konflikt/ kritisk

Melfjordbotn kraftverk

Melfjordbotn kraftverk (søker: Norges Småkraftverk AS) vil utnytte et fall på 47 meter fra inntaket på 50 moh til kraftstasjonen med utløp på 3 moh. Vannveien blir 430 meter lang og består i hovedsak av tunnel. Middelvannføringen er 4,5 m³/s og kraftverket er planlagt med en maksimal slukeevne på 12,5 m³/s. Kraftverket vil ha en installert effekt på 5,1 MW og gi en årlig produksjon på 12,3 GWh. Utbyggingen vil føre til en redusert vannføring på en omtrent 650 m lang strekning av Storelva. Det er planlagt slipp av minstevannføring på 344 l/s i sommersesongen og 129 l/s resten av året.

Innsigelse

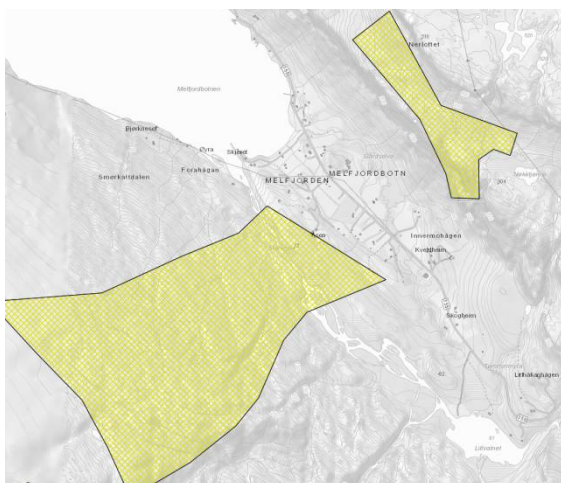
Av hensyn til reindriftens flyttlei i området, jfr. reindrifftslovens § 22, fremmer Fylkesmannen innsigelse til søknad om konsesjon for bygging av Melfjordbotn kraftverk. Innsigelsen fremmes med hjemmel i lov av 24.11.00 om vassdrag og grunnvann § 24 tredje ledd, jfr. reglene om innsigelse i plan- og bygningsloven §§ 5-4 til 5-6.

Begrunnelse

Tiltaksområdet er del av Hestmannen/Strandtindene reinbeitedistrikt, og området brukes primært til vår- sommer- og høstbeite. Det er flere trekk- og flyttleier i området. Flyttleier er ikke lov å stenge og er gitt et spesielt vern etter lov om reindrift § 22:

«Reindrifftsutøvere har adgang til fritt og uhindret å drive og forflytte rein i de deler av reinbeiteområdet hvor reinen lovlig kan ferdes og adgang til flytting med rein etter tradisjonelle flyttleier. Med til flyttlei regnes også faste inn- og avlastningsplasser for transport av reinen. Reindriffts flyttleier må ikke stenges, men Kongen kan samtykke i omlegging av flyttlei og i åpning av nye flyttleier når berettigede interesser gir grunn til det. Eventuell skade som følge av omlegging av flyttlei eller åpning av ny flyttlei erstattes etter skjønn ved jordskifteretten, hvis enighet ikke oppnås. Kongen kan bestemme at også fastleggingen i detalj av den nye flyttleien skal overlates til skjønnet».

Fylkesmannen vurderer at tiltaket vil ha moderate negative konsekvenser for beiting i området, og at dette i hovedsak vil knytte seg til anleggsperioden. Vi er imidlertid bekymret for flyttlei over Storelva, og hvilken påvirkning kraftverket vil ha på denne, jf. figur:

Det er særlig anleggsvei og vanninntak med inntaksdam som i dette tilfellet kan medføre negative konsekvenser for flytting av rein. Flyttleia opp og ned fra Sørkjelling krysser Storelva.

Vi er også usikker på hvordan det blir å krysse over elva etter at elva har betydelig mindre vannføring nedstrøms inntak. Normalt er redusert vannføring ikke noe problem for flytting av rein. Endrede isforhold på grunn av redusert vannføring, kan imidlertid vanskeliggjøre flytting over elva. Selv om området hovedsakelig brukes i barmarksesongen, skal flyttleier kunne brukes hele året. Det er vanskelig å si hvordan isforholdene vil bli, og om disse vil vanskeliggjøre flytting over elva. Dette må vurderes nærmere gjennom befarings.

Dersom tiltaket tilpasses slik at det ikke hindrer reindriftas rett til å flytte rein, vil Fylkesmannen anse innsigelsen som imøtekommet. Før det kan gis konsesjon til Melfjordbotn kraftverk må det foreligge en avklaring om at tiltaket ikke stenger reindriftas flyttleier midlertidig eller permanent, og saken må forelegges oss for ny vurdering.

Natur- og friluftslivsfaglige merknader

Berggrunnen i området består hovedsakelig av glimmerskifer, som er lett forvitrende, og glimmergneiser. Berggrunnen er relativt næringsrik og indikerer et visst grunnlag for kravfull vegetasjon.

Det ble kun registrert vanlige karplanter i tiltaks- og influensområdet (Håland, A. og Hult, B. 2012) Når det gjelder moser, sopp og lav ble det ikke påvist rødliste arter i tiltaks- og influensområdet. Få arter lav ble påvist (2), og et middels antall moser (16) ble registrert langs Storelva. Foruten naturtypen «Elveløp», som er kategorisert som nær truet, ble det ikke påvist rødlistede, utvalgte eller spesielt viktige naturtyper i påvirkningsområdet. Kjente forekomster av naturtypen «Sørvendte berg og rasmark» vil ikke bli berørt av omsøkte utbygging.

I følge den naturfaglige rapporten (Håland, A. og Hult, B. 2012) er elvehabitatet gjennomgående preget av bart fjell, med elveløp og stryk. Storelv hører til blant de vassdrag med størst bunndyrteitet i hele Saltfjell-/Svartisregionen (Koksvik, J.I.1978). Koksvik påviste forskjeller i artsmangfold og tetthet av bunndyr ovenfor og nedenfor samløpet med Gjervalåga. Generelt var elvefaunaen fattigere på strekningen ned mot inntaket. Det ble ikke funnet sjeldne makrovertebratarter i Storelva på 1970-tallet, og limnofaunaen vurderes som normal og vanlig for denne typen elver i regionen.

Som det påpekes i NNI-rapporten vil reduksjon i vannføringen og mindre vanddekt areal sannsynligvis redusere populasjonsstørrelsen av akvatiske insekter og andre virvelløse dyr. I tillegg vil artssammensetningen og samfunnsstrukturen i evertebratsamfunnet kunne endres som følge av et nytt vannføringsregime. Dette vil igjen kunne påvirke næringstilgangen for ørret, samt fugler som f.eks. fossekall og strandsnipe. Redusert vannføring og vanddekt areal vil også virke negativt fuktighetskrevenne karplante- og mosesamfunn langs Storelva.

Slik Fylkesmannen vurderer det vil tiltakets virkninger på naturmangfoldet være moderate.

Fylkesmannen deler vurderingene om tiltakets virkning på landskapet slik det er framstilt i NNI-rapporten 317 kap. 5. De største negative virkningene synes å være størst knyttet til innvirkning på landskapet i nærsone som følge av redusert vannføring, og da spesielt i den nederste fossen, og neddemming av skog oppstrøms inntaket. Vi vurderer tiltaket til å ha liten/middels negativ konsekvens for landskapet.

Når det gjelder friluftsliv i tiltaksområdet langs Storelva er ikke Fylkesmannen kjent med bruk utover det lokale, og har således ingen innvendinger mot vurderingen om at områdets samlede verdi for friluftslivet er liten til middels.

Breivikelva kraftverk

Breivikelva kraftverk (søker Blåfall AS) vil utnytte et fall på 235 meter fra inntaket på kote 240 og ned til kraftstasjonen på kote 5. Vannveien blir en 1,5 km lang nedgravd rørgate. Kraftverket vil ha en installert effekt på 3,5 MW og gi en årlig produksjon på 9,2 GWh. Middelvannføringen er 730 l/s og kraftverket er planlagt med en maksimal slukeevne på 1850 l/s. Utbyggingen vil føre til en redusert vannføring på en omtrent 1550 meter lang strekning av Breivikelva. Det er planlagt slipp av minstevannføring på 185 l/s i sommersesongen og 15 l/s resten av året.

Vurdering

Naturmiljø

Berggrunnen i influensområdet består i følge NGUs berggrunnskart av næringsfattige bergarter, hovedsakelig bestående av granitt, granodioritt, migmatitt og diorittisk til granittisk gneis. Det er imidlertid påvist kalkkrevende arter i rasområder i dalsidene, noe som tyder på at det er enkelte forekomster av karbonatrik berggrunn eller næringsholdige løsmasseforekomster. Tidligere funn av kalkkrevende arter som kalkklok (*Cystopteris alpina*) og grannsilde (*Saxifraga tenuis*) lengre opp i Breivikdalen underbygger antakelsene om forekomster av mer næringsrik grunn i det her aktuelle området.

Vi registrerer at feltarbeidet er gjennomført på et noe ugunstig tidspunkt av året med tanke på karplantefloraen, evertebrater og til dels fugl. Befaringen avdekket ingen nye forekomster av arter oppført i Norsk rødliste for arter 2010 i influensområdet. Signalarter for produktive løvskoger, som skrubbenever (*Lobaria scrobiculata*), glattvrenge (*Nephroma bellum*) og grynvenge (*Nephroma parile*) ble funnet langs nedre deler av Breivikelva. Langs nedre del av elva er det innslag av høyproduktiv vegetasjon som i følge Ecofact kan karakteriseres som rik sumpskog. Sumpskogen er fragmentarisk, men det ble imidlertid påvist en relativt interessant flora i disse områdene. Blant annet ble knappenåslavene hvitringnål (*Calicium glaucellum*) og grønnsothnål (*Calicium viride*) registrert på stående død ved av bjørk. Dette er arter som forekommer relativt spredt i Nordland, og som ikke er så vanlig forekommende nord i fylket.

I følge [Artskart](#) finnes sannsynligvis kystkantlav (*Lecanora cinereofusca*) langs elva ved ca. kote 80. Kystkantlav er i Norsk rødliste for arter 2010 vurdert som sterkt truet (EN). Arten vokser i fuktig løvskog eller løvrik granskog (regnskog) langs kysten fra Hordaland til Nordland. Typiske habitat i Midt-Norge er elvenære skråninger på marine sedimenter (Holien, H. 1997). I NiN-sammenheng vil typiske habitat for slike arter omfattes av G24 «Fastmarksskogsmark» og dels «Bergvegg». For den epifyttiske kystkantilven er voksestedet T7 på bark, der arten krever baserik bark (KA5).

Kystkantlav forekommer svært spredt, men synes å ha sin hovedutbredelse i Trøndelagsfylkene. For tiden er den kun kjent ved 76 observasjoner. Forekomsten i Breivikdalen er den nordligste kjente, og er forholdsvis isolert. Arten er sjelden og mørketallet er vurdert som relativt lavt. Både nasjonal og internasjonal utbredelse samt krav til voksested viser ganske entydig at arten er avhengig av forholdsvis stabilt høy luftfuktighet, betinget både av høy nedbør og lokalklimatiske faktorer (f.eks. skjermet beliggenhet i kløfter,

---

dalganger eller nordvendte lisider, fuktige sumpskogsmiljøer mv). Hovedtruslene er ulike former for hogst, kraftig elgbeite og reduksjon i habitat. Siden arten er fuktighetskrevenne innebærer uttørking gjennom hogst og andre fysiske inngrep en alvorlig trussel ved at skogen ikke holder på den høye luftfuktigheten. De fysiske inngrepene i form av atkomstveg og vannvei vil ikke berøre skogsforekomsten hvor kytskantlaven er registrert. I den grad elva står for nevneverdig fukttilførsel til skogsområdet, i dette tilfelle i form av aerosol tilførsel fra stryk og fossefall og/eller gjennom at skogbunnen blir tilført fuktighet gjennom oversvømmelser, vil imidlertid redusert vannføring absolutt kunne være uheldig for de lokalklimatiske forholdene i artens leveområde. Dessverre gir ikke rapporten om virkninger på biologisk mangfold svar på om kystkantlav finnes i et av de omtalt fragmenterte områdene med sumpskog. I lys av dette bør det i forbindelse med NVEs behandling av saken gjøres rede for anvendelsen og vektingen av føre-var-prinsippet i naturmangfoldloven § 9.

Fossen ved kote 220 danner fosserøyk. Fuktkrevenne karplanter som stjernesildre, gulsildre og rødsildre ble påvist med rikelige forekomster her.

Hverken fossesprøytonen eller sumpskogforekomstene ble vurdert til å ha tilstrekkelige verdier for å kunne bli avgrenset som verdifulle naturtyperlokalteter i henhold til DNS håndbok nr. 13. Like fullt vil de mindre forekomstene av fossesprøyt og rik sumpskog bli negativt påvirket som følge av henholdsvis redusert vannføring og endringer i grunnvannsnivået.

Forekomsten av interessant flora og usikkerheten knyttet til kystkantlav gjør at Fylkesmannen er kritisk til omsøkte kraftverk.

Friluftsliv

De auditive og visuelle inntrykkene og opplevelsen av Breivikelva vil bli redusert som følge av vannkraftutbyggingen. Dette vil igjen kunne redusere opplevelsen av Breivikdalen som turområde og som utgangspunkt for turer til Småtindan. Fylkesmannen er dog ikke kjent med at dalen er spesielt mye benyttet til friluftsliv, men hvor dagens bruk fortrinnsvis er av lokal art.

Reindrift

Tiltaksområdet er del av Saltfjellet reinbeitedistrikt, og området brukes primært til vinterbeiter. Beiteretten gjelder imidlertid hele året. Det er her også en trekklei. Vinterbeiter er minimumsfaktor i reinbeitedistriktet.

Fylkesmannen legger til grunn at trekklei ikke stenges. De største negative konsekvensene antas å knytte seg til anleggsperioden. Fylkesmannen vurderer at tiltaket har moderate negative konsekvenser for reindrift.

Buvikelva kraftverk

Buvikelva kraftverk (søker: Nord-Norsk Småkraft AS) er planlagt etablert ved utnyttelse av et fall på 125 meter fra inntaket på kote 130 og utløp på kote 5. Kraftverket vil ha en installert effekt på 0,6 MW og gi en årlig produksjon på 1,96 GWh. Vannveien blir en 600 meter lang nedgravd rørgate. Middelvannføringen er 395 l/s og kraftverket er planlagt med en maksimal slukeevne på 600 l/s. Utbyggingen vil føre til en redusert vannføring på en omtrent 665 meter lang strekning av Buvikelva. Det er planlagt slipp av minstevannføring tilsvarende 5-persentilene for sommer og vinter på henholdsvis 107 l/s og 35 l/s.

Vurdering

I følge NGUs berggrunnskart består berggrunnen i området hovedsakelig av gneis og migmatitt, men med et midtparti som har ganger av lettere nedbrytbar og potensiell næringsrik glimmergneis/glimmerskifer. Berggrunnen gir ingen umiddelbare indikasjoner om frodig vegetasjon og innslag av basekrevende arter. Dette underbygges av Swecos befaringsav områdene.

Det ble i denne forbindelse ikke registrert utvalgte eller truede naturtyper. Ei heller ble det påvist rødlistede arter i direkte tilknytning til influensområdet. Fylkesmannen kjenner ikke til at bekken er spesielt viktig som gyte- og oppvekstområde for ørreten i Hellvatnet. Nedre del av elva kan ha forekomster av sjøørret, men det er ikke kjent om sjøørreten er etablert med selvproduserende bestand på den begrensede tilgjengelige elvestrekningen.

Fossepartiet på den berørte elvestrekningen ligger relativt eksponert til i landskapet. Det er altså planlagt å fraføre vann fra fossen. Dette vil berøre fossen som landskapselement, og den planlagte minstevannføring vil etter vår vurdering være for lav til å virke tilstrekkelig avbøtende. De største allmenne interessene som blir berørt av utbyggingen er knyttet til Buvikfossen. Redusert vannføring, særskilt om sommeren, vil imidlertid redusere fossens visuelle og auditive inntrykk betydelig. Dette gjelder særlig for brukere av området Buvika-Hellvatnet og fjelltoppene i området. Videre vil det visuelle opplevelsen fra sjøen, herunder fra ferga mellom Jektvik-Kilboghavn, også bli negativt påvirket.

Buvikfossen er i Regional plan om små vannkraftverk i Nordland vurdert som en prioritert foss med nest høyest prioritert etter Nattmorsåga. Således er fossen vurdert til å ha høy landskapsverdi, og bør i henhold til regionalplanens tematisk retningslinje G1 ikke tillates utbygd. Selv om ikke det er knyttet opp planbestemmelser som er juridisk bindende til prioriterte fosser, gir den regionale planen et tydelig signal om at disse bør holdes fri for inngrep som påvirker vannføringen. Utbygging av Buvikelva vil helt klart være i strid med regional føringer, og vil forringe et landskapselement som er av vesentlig regional verdi. Fylkesmannen kan ikke se at kraftproduksjonen er av slik størrelse at den i seg selv forsvarer utbyggingen, og vi er følgelig kritisk til foreliggende søknad.

Reindrif

Tiltaksområdet er del av Hestmannen/Strandtindene reinbeitedistrikt, og området brukes primært til vår- sommer- og vinterbeiter.

For reindrif er det særlig problematisk dersom kraftutbygging legger til rette for økt ferdsel i reinbeiteområder. Planlagt vei opp til kraftstasjon kan bli attraktiv for å lettere komme seg på tur inn i området og videre opp på fjellet. Dette vil forstyrre rein på beite, og særlig i sårbare perioder på våren og høsten vil økt menneskelig aktivitet i området være svært uheldig. Vi ber derfor NVE vurdere å sette som vilkår at adkomstvei stenges med bom.

Anleggsperioden vil også medføre negative konsekvenser for reindrif. Forutsatt at anleggsperioden tilpasses reindrif og adkomstvei stenges med bom, vurderer Fylkesmannen at tiltaket har moderate negative konsekvenser for reindrif.

Tindåga kraftverk

Tindåga kraftverk (søker Sjøfossen Energi AS) vil utnytte et fall på 463 meter mellom inntaket på kote 475 og kraftstasjonen på kote 12. Kraftverket vil ha en installert effekt på 4,4 MW og gi en årlig produksjon på 10,9 GWh. Vannveien utgjør en 1450 meter lang nedgravd

---

rørgate. Middelvannføringen er 450 l/s og kraftverket er planlagt med en maksimal slukeevne på 1130 l/s. Det er planlagt slipp av minstevannføring på 100 l/s i sommersesongen og 34 l/s resten av året.

Vurdering

Naturmiljø

Berggrunnen i øvre del av influensområdet består, i likhet med Breivikdalen, av granitt og grandioritt. Under kote 200 består berggrunnen av kvartsdioritt, tonalitt og trondhemitt. Videre er det sparsomt med løsmasser i området, men forekomster av humusdekke/tynt torvdekke over berggrunnen sikrer en viss skogproduksjon på den berørte strekningen. Moreneavsetninger oppstrøms prosjektstrekning kan bidra med noe tilførsel av næringsstoffer. Flere næringskrevende karplanter og moser ble registrert av Sweco i de nedre delene av vassdraget.

Fossen i nedre del av Tindåga avgir fossesprøyt, i hvert fall ved relativt høy vannføring, noe som har resultert i en svakt utviklet fosseeng med flere kalkkrevende karplanter (fjelltistel, fjellfiol, rynkevier, skjørlok, fjelløk, gulsildre og fjellfrøstjerne). I følge Sweco ble det registrert 18 mosearter og to lavarter her, hvorav flere av disse var kalkkrevende, men ikke spesielt fuktighetskrevende (hygrofile). Fylkesmannen registrerer dog at det ble påvist bekkevranngmose, rødmesigmose og bekketvebladmose. Disse artene har høye Ellenberg-indikator tall, henholdsvis F=9, F=9 og F=10, og indikerer et fuktig lokalklima. Også sumpkrokodillemoser (*Conocephalum conicum*) krever konstant fuktighet. Sumpkrokodillemoser er sparsomt forekommende i Nordland.

Fylkesmannen kan ikke uten videre konkludere med at deler av fossesprøytområdet ikke har tilstrekkelig fuktighetsforhold. Fylkesmannen registrerer midlertid at Sweco har vurdert mangelen på stabil fuktighet og fraværet av sjelden, spesialiserte og fuktighetskrevende arter som avgjørende for at en ikke har funnet grunnlag for å avgrense naturtypen «Fossesprøytzone» her. Det framstår fortsatt som uklart hvorvidt den kalkkrevende og dels fuktighetskrevende vegetasjonen skyldes lokalt forekomst av kalkholdig berggrunnen og/eller løsmassene ved fossen, eller om vegetasjonen tilføres kalsium enten fra mindre sig eller Tindåga. Dersom det sistnevnte er tilfellet, er det grunn til å tro at en redusert vannføring vil virke negativt da den jevne fuktighets- og næringstilførselen til engen vil reduseres.

Friluftsliv

Som det korrekt påpekes i konsesjonssøknaden er flere områder rundt Tindåga registrert som friluftslivsområder. Småtindan er et svært viktig område både sommer- og vinterstid. Det må regnes å være av nasjonal verdi. Også området «Slett fjellet», som inkluderer inntakspunktet Tindåga kraftverk, brukes både sommer og vinter. Området rundt Tindåga benyttes til noe skikjøring om vinteren. Her nevnes spesielt nedkjøring fra nordsiden av Stortinden, Småtindan, samt kjøring fra Sautinden og ned Sjørdalen.

Tindådalen/Sjørdalen danner et flatt våtmarksområde bestående av myr og tjern. Etablering av betongdam med størrelse 4x30 meter ved kote 475, samt utsprenging av en kulp like oppstrøms, vil gi betydelige innvirkninger på landskapsrommet på platået «Tindådalen/Sjørdalen». Inntaksbassenget vil etter det opplyste ha et overflateareal på ca. 500 m², hvorav ca. 300 m² er nytt neddemt areal. Dammen vil bli liggende i området hvor en del ferdsel foregår. I tillegg vil inngrepet det bli godt synlig fra flere benyttede fjelltopper rundt

---

Tindådalen. De negative effektene på opplevelsen av fjellområdet «Småtindan» vil være såpass store at en må påregne vesentlig forringelse av turområdet.

Ut fra forannevnte er Fylkesmannen kritisk til etablering av inntak på kote 475. Det bør etter Fylkesmannens oppfatning vurderes inntak lengre ned i Tindåga. Dette vil i større grad ta hensyn til friluft- og landskapsinteressene i området. Selv om flytting av inntakspunktet nedstrøms gir mindre fallutnyttelse, produksjonspotensial og lavere inntjening, er Fylkesmannens klare oppfatning at dette alternativet bør vurderes og velges dersom det er gjennomførbart.

Reindrift

Tiltaksområdet er del av Saltfjellet reinbeitedistrikt, og området brukes primært til vinterbeiter. Beiteretten gjelder imidlertid hele året. Over tiltaksområdet er det vårbeiter, og rein kan trekke ned i tiltaksområdet. Det er også en trekklei som krysser nord-sør midt i tiltaksområdet. Vinterbeiter er minimumsfaktor i reinbeitedistriktet.

Fylkesmannen legger til grunn at trekklei ikke stenges. De største negative konsekvensene antas å knytte seg til anleggsperioden. Fylkesmannen vurderer at tiltaket har moderate negative konsekvenser for reindrift.

Sørdalselva kraftverk

Sørdalselva kraftverk (søker: Strømdalskraft SUS) vil utnytte et fall på 220 meter mellom kote 320 og kote 100. Det søkes også om å overføre en sidebekk via en 450 meter lang tunnel til inntaket. Kraftverket vil ha en installert effekt på 2,6 MW og gi en årlig produksjon på 5,8 GWh. Vannveien blir 930 meter nedgravd rørgate. Middelvannføringen er 550 l/s og kraftverket er planlagt med en maksimal slukeevne på 1380 l/s. Utbyggingen vil føre til en redusert vannføring på en omtrent 900 meter lang strekning av Sørdalselva og 350 meter av en sidebekk. Det er planlagt slipp av minstevannføring på 93 l/s hele året, fordelt på 52 l/s i Sørdalselva og 41 l/s i sidebekk.

Vurdering

Naturmiljø

Berggrunnen synes i all hovedsak å bestå av gneis, jfr. NGUs berggrunnskart. Dette er en hard bergart som forvitrer lite, og gir basefattige substrater. Løsmassene i influensområdet er i stor grad dominert av skredmaterialet, men med noe breelvasetninger i Sørdalen fra samløpet med sidebekken. Over skoggrensen er det stort sett bart fjell og tynt dekke. Det grove skredmaterialet gjør at vegetasjonsdekket er dårlig utviklet mange steder (Arnesen, G. 2011).

Ecofact konkluderer etter befarings i influensområdet med at *«de økologiske forholdene i Sørdalen med nordvendte og basefattige substrater gir svært trivielle forhold og lavt potensiale for sjeldne og rødlistede arter innen gruppene karplanter, moser og lav»*. Det ble heller ikke påvist arter som er oppført på Norsk rødliste for arter 2010. Fylkesmannen har heller ingen registreringer av truede eller nær truede arter i influensområdet.

De berørte elvene går for store deler i bratte løp med fosser og stryk over blankskurte berg eller steinur. Den er ingen fossesprøytoner eller fossenger tilknyttet disse områdene. De biologiske verdiene her er små. Det ble kun avdekket helt trivielle moser på deler av

---

strekningene. Potensialet for produktive bunndyrsamfunn og sjeldne arter vurderes som lite på bakgrunn av få egnede habitater.

Den registrerte forekomsten av naturbeitemark i nedre del av Sjørdalen, slik den er avgrenset i Naturbasen, vil ikke bli berørt av det omsøkte tiltaket. Ecofact har imidlertid funnet grunnlag for at beitepåvirkningen fra sau strekker seg lenger inn i dalen enn det området som er avgrenset per i dag. Av denne grunn er det fra konsulentens side foreslått ny avgrensning i henhold til DN-håndbok nr. 13 for naturtypen «Naturbeitemark» som går lenger inn i dalen. Ut fra lokalitetens størrelse og hevd er videre naturtypens verdi foreslått oppjustert fra lokalt viktig (C-område) til viktig (B - regional verdi). Beitemarkssopp er mangelfullt undersøkt i området, men potensialet for slike sopparter er til stede.

Den viktigste effekten av tiltaket vil være fysiske inngrep i forbindelse med nedgraving av rør og atkomstveg. Fylkesmannen vurderer det slik at disse tekniske inngrepene vil gi middels negativt omfang for biologisk mangfold. Dersom NVE finner at vilkårene i vannressursloven § 8 er oppfylt i denne sak, anmoder vi, som påpekt i den naturfaglige rapporten, om at det oppstilles vilkår som sikrer at toppdekket langs rørgatetraséen tas vare på under anleggsfasen og legges tilbake slik at revegeteringen av området kan skje relativt hurtig.

Reindrifft

Tiltaksområdet er del av Hestmannen/Strandtindene reinbeitedistrikt, og området brukes primært til vår- sommer- og vinterbeiter. Det er også høstbeiter ved og sør for planlagt inntak.

Det er uheldig med inngrep i dette forholdsvis urørte utmarksområdet, og for reindriffta er det særlig problematisk dersom kraftutbygging legger til rette for økt ferdsel i reinbeiteområder. Planlagt vei opp til kraftstasjon kan bli attraktiv for å lettere komme seg på tur inn i området og videre opp på fjellet. Dette vil forstyrre rein på beite, og særlig i sårbare perioder på våren og høsten vil økt menneskelig aktivitet i området være svært uheldig. Vi ber derfor NVE vurdere å sette som vilkår at adkomstvei stenges med bom.

Anleggsperioden vil også medføre negative konsekvenser for reindriffta. Forutsatt at anleggsperioden tilpasses reindriffta og adkomstvei stenges med bom, vurderer Fylkesmannen at tiltaket har moderate negative konsekvenser for reindrifft.

Med hilsen

Hill-Marta Solberg
fylkesmann

John Kosmo
fungerende landbruks- og reindrifftdirektør

Kopi til:
Miljødirektoratet
Saltfjellet reinbeitedistrikt
Nordland fylkeskommune
Gildeskål kommune
Rødøy kommune
Hestmannen / Strandtindene reinbeitedistrikt
Forum for Natur og Friluftsliv i Nordland